

ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
Human Resources Management System of the Department of Business
Development

ภูธเนศ สุขเสกสันต์

Phutanate Sukseksan

ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

630112230035@bru.ac.th

บทคัดย่อ

นักศึกษาสหกิจศึกษาได้ปฏิบัติงานที่ บริษัทบิซโพเทนเชียล จำกัด ในตำแหน่ง Web Developers (Dev) เพื่อเพิ่มประสบการณ์และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติในสายงานจริงในอนาคต นักศึกษาได้ศึกษาและพัฒนาระบบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งเป็นระบบ Human Resources Management System (HR) หรือระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อดูแลระบบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานให้ผู้ใช้ระบบสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อวิเคราะห์ระบบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานให้ผู้ใช้ระบบสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อทดสอบระบบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานให้ผู้ใช้ระบบสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติงานที่บริษัทได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ระบบสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพตามที่คาดหวัง นักศึกษาได้รับโอกาสทดลองปฏิบัติงานในสภาพการทำงานจริงที่สอดคล้องกับสายงาน Web Developers และได้ทำรายงานการบำรุงรักษาโครงการพัฒนาระบบจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร ที่เปิดกว้างและรายงานผลการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหานอกจากนี้การทำงานที่บริษัทเป็นโอกาสที่ดีในการให้นักศึกษาได้ศึกษาและประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับในระหว่างการศึกษา การทดลองการทำงานที่บริษัทนี้เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าในการพัฒนาทักษะและความรู้ในสายงาน

คำสำคัญ: “ระบบ“, “การจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร“, “กรมพัฒนาธุรกิจการค้า“

ABSTRACT

The cooperative student worked at Bizpotential Co., Ltd. as a Web Developer to gain experience and apply acquired knowledge in real-world work in the future. The student studied and analyzed the system of the Department of Business Development, which is a Human Resources Management System (HR). The objectives were: 1) to maintain the system in a ready-to-use condition so that users can efficiently utilize it, 2) to analyze the system to ensure its efficiency for users, and 3) to test the system for efficient user utilization.

The tasks carried out at the company aligned with the set objectives, enabling the system to be used efficiently as expected. The student had the opportunity to work in a real work environment as a Web Developer, and reported on the maintenance and development of the organization's Human Resources Management System, providing comprehensive reports, suggestions, and problem-solving strategies.

Furthermore, the work at the company provided an excellent opportunity for the student to learn and apply their knowledge effectively. The hands-on experience gained at the company was valuable for skill development and knowledge application in the field.

Keyword: “system”, “Human Resources Management System”, “Department of Business Development”

บทนำ

ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นระบบที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร โดยที่ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในการบริหารจัดการข้อมูลพนักงาน เช่น ข้อมูลส่วนตัว การจ้างงาน การประเมินผล การลงเวลาปฏิบัติงาน การจัดการการลา การเงินเดือน และสวัสดิการอื่นๆ

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรรูปแบบเดิมนั้น มีความเสี่ยงในเรื่องข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ถูกจัดเก็บในเอกสารและเอกสารอาจมีความเสี่ยงที่จะสูญหายหรือถูกทำลายโดยไม่ตั้งใจ อาจเกิดเหตุการณ์เช่นการสูญหายของเอกสาร การสูญเสียข้อมูลจากภัยธรรมชาติ หรือการแอบแฝงข้อมูล มีความล่าช้าในการเข้าถึงข้อมูลการค้นหาข้อมูลในเอกสารและเอกสารอาจใช้เวลานานและเป็นที่ยากลำบาก เพราะต้องค้นหาผ่านหลายชั้นหรือหน้ากระดาษ เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการ มีความยุ่งยากในการรักษาและปรับปรุงข้อมูล การรักษาและปรับปรุงข้อมูลในเอกสารและเอกสารอาจจะต้องมีการจัดเก็บและการทำสำเนาข้อมูลใหม่อยู่เสมอ ซึ่งอาจทำให้เกิดความยุ่งยากและการสูญเสียข้อมูลได้ง่าย มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล การใช้เอกสารและเอกสารอาจทำให้มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลในสถานที่ที่ไม่สะดวก หรือในกรณีที่ต้องการแบ่งปันข้อมูลกับบุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน มีความเสี่ยงในเรื่องความปลอดภัย เนื่องจากมีการใช้งานเอกสารอาจมีความเสี่ยงที่จะถูกเข้าถึงโดยบุคคลที่ไม่มีสิทธิในการเข้าถึง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสี่ยงในเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลที่สำคัญ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาในการจัดการข้อมูลทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรสามารถแก้ไขได้ด้วยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย และระบบการจัดการข้อมูลที่ทำงานอย่างเป็นระบบเข้ามาช่วยในการจัดการข้อมูล เช่น ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร โดยระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรมีความเป็นเอกลักษณ์และการเข้าถึงข้อมูล ช่วยให้สามารถเก็บข้อมูลทรัพยากรมนุษย์ได้ในรูปแบบออนไลน์ที่ปลอดภัย และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านทางเว็บเบราว์เซอร์หรือแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อกับระบบฐานข้อมูล การใช้ระบบ ช่วยลดเวลาในการดำเนินการในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เช่น การตรวจสอบข้อมูลพนักงาน การอนุมัติการลา หรือการจัดการการสร้างรายงาน ช่วยให้ง่ายต่อการปรับปรุงข้อมูล การเพิ่มฟีเจอร์ใหม่ หรือการปรับแก้ไขการกระทำทรัพยากรมนุษย์ต่างๆ และช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างฝ่ายทรัพยากรมนุษย์และฝ่ายอื่นๆ ในองค์กร

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1 เพื่อดูแลระบบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 เพื่อวิเคราะห์ระบบให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 เพื่อทดสอบระบบให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศศิธรณ ฉ่ำชาวนา และ ณัฐกานต์ พัฒนโพธิ์ ได้วิจัยเรื่อง ระบบการจัดการบุคลากรภายในองค์กรกรณีศึกษา บริษัท เอาร์ทเซอร์สซิปาย จำกัด ในปี พ.ศ. 2561 โดยได้ศึกษาถึงการจัดการข้อมูลพนักงาน , จัดการข้อมูลเงินเดือน การจัดปฏิทินของ บริษัท และการจัดข้อมูลการลาของพนักงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการนำระบบการจัดการบุคลากรภายในองค์กร มาช่วยในการ จัดการข้อมูลบุคลากรภายในองค์กร และตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผลที่ได้จากโครงการนี้ จากการทดสอบการทำงานของระบบพบว่า ระบบสามารถทำงานได้ตามขอบเขต ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน สามารถจัดการกับงานต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงช่วยลดความผิดพลาดของข้อมูลที่สามารถเกิดขึ้นได้อีกด้วย

พิชญดา นานวัน , สุประวีณ์ เรืองสัวะกุล และ พัฒนชัย วรางกูร ได้วิจัยเรื่อง ระบบจัดการงานด้านฝ่ายบุคคล กรณีศึกษา บจก.คูโบต้าอุตรธานี ในปี พ.ศ. 2563 โดยได้ศึกษาถึงระบบการจัดการด้านฝ่ายบุคคล กรณีศึกษาบริษัท คูโบต้าอุตรธานี เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นไปอย่างเหมาะสมตามงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการจัดการข้อมูล และเพื่อลดปัญหาในการจัดเก็บเอกสารผลที่ได้จากโครงการนี้ จากการทดสอบการทำงานของระบบพบว่า การจัดเก็บข้อมูลพนักงาน ข้อมูลหน่วยงานที่ติดต่อ ข้อมูลสถานที่ ข้อมูลร้านอาหาร และข้อมูลวิทยากร รวมถึงข้อมูลบันทึกวันเวลาการทำงานของพนักงาน ข้อมูลการขาดงาน ลา และการมาสายของพนักงาน ข้อมูลการเบิกเงินล่วงหน้าของพนักงาน ข้อมูลเงินเดือน ข้อมูลการจัดอบรม ข้อมูลการทำผิดกฎของพนักงาน และยังมีการออกใบเตือนพนักงานที่ทำผิดกฎ นอกจากนี้ยังสามารถจัดทำรายงานสำหรับผู้จัดการได้ เช่น รายงานการมาทำงานของพนักงาน รายงานการทำงานล่วงเวลาของพนักงาน รายงานการจ่ายเงินเดือน การเบิกเงินล่วงหน้าของพนักงาน และรายงานการจัดอบรมของพนักงาน

ชิดชนก ผู้รุ่งเรือง ได้วิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานทำบุญซี ในจังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2560 โดยได้ศึกษาถึงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของ สำนักงานบุญซีในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างให้สำนักงานบุญซีนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนทรัพยากรมนุษย์พบว่าส่วนใหญ่มีการกำหนดความต้องการบุคลากรโดย พิจารณาความรู้ความสามารถตามสายงาน และส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องขาดการสนับสนุนจากบุคลากร ในองค์กรในการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ ด้านการจัดคนเข้าทำงานพบว่าส่วนใหญ่มีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรใหม่ด้วยความโปร่งใส และส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการตรวจสอบประวัติผู้สมัคร ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาพบว่าส่วนใหญ่มีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเป็นรายบุคคล และส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการฝึกอบรมและพัฒนาไม่ตอบสนองต่อกลยุทธ์ขององค์กร ด้านการจ่ายค่าตอบแทนพบว่าส่วนใหญ่มีการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม และส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการจ่าย ค่าตอบแทนตามสถานภาพของตำแหน่งงาน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานพบว่าส่วนใหญ่มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ และส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานมีมาตรฐานที่ไม่ชัดเจน ด้านการรักษาความสัมพันธ์พบว่าส่วนใหญ่มีการป้องกันมิให้เกิดการคุกคามทางเพศกับบุคลากรในองค์กร และส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการบริหารงานที่ไม่คำนึงถึงทฤษฎีการจูงใจไม่คำนึงถึงความต้องการของพนักงานแต่ละระดับที่แตกต่างกัน

พนิดา บุญธรรม ได้วิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรมนุษย์และความสมดุลชีวิตกับงานที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันในองค์กร : กรณีศึกษา บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2559 โดยได้ศึกษาถึงความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงาน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับความผูกพันในองค์กรของพนักงาน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสมดุลชีวิตกับงานกับความผูกพันในองค์กรของพนักงาน ผลที่ได้จากโครงการนี้ ผลการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงานในองค์กร และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การจัดการทรัพยากรมนุษย์มีความสัมพันธ์กับความผูกพันในองค์กรของพนักงานในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความสมดุลชีวิตกับงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันในองค์กรของพนักงานในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Caochen Xue, Yonggang An, Pengfei Huo et al. ได้วิจัยเรื่อง Implementing Laravel framework website as brand image in higher-education institution. ในปี ค.ศ. 2021 โดยได้ศึกษาการพัฒนาเว็บไซต์ด้วย framework Laravel ให้ประสิทธิภาพการพัฒนาเว็บ ออกมาได้ค่อนข้างดี และมีประสิทธิภาพสูง ทางด้านของเว็บไซต์ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัท HIT และ ช่วยเพิ่มการเข้าถึงของผู้ใช้มากขึ้น และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน โดยรวมขององค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาแนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการจัดทำระบบ
- 1.2 วิเคราะห์ความต้องการของระบบ
- 1.3 ออกแบบฐานข้อมูล และออกแบบโครงสร้างระบบ
- 1.4 พัฒนาระบบโดยเริ่มจากการจัดทำระบบ และทดสอบการทำงานของระบบ
- 1.5 เก็บรวบรวมข้อมูล สรุป วิเคราะห์ และจัดทำรายงานการบำรุงรักษาระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและรายงานผลการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหา

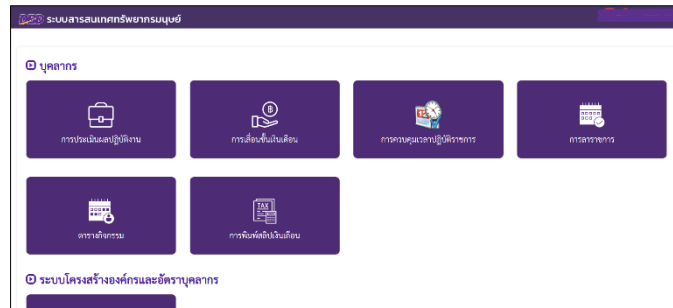
2. เครื่องมือการวิจัย

ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล สรุป วิเคราะห์ และจัดทำรายงาน คือ Visual Studio Code, PHP และ Navicat Premium 16 ที่ใช้จัดการข้อมูลฐานข้อมูล sql server

ผลการวิจัย

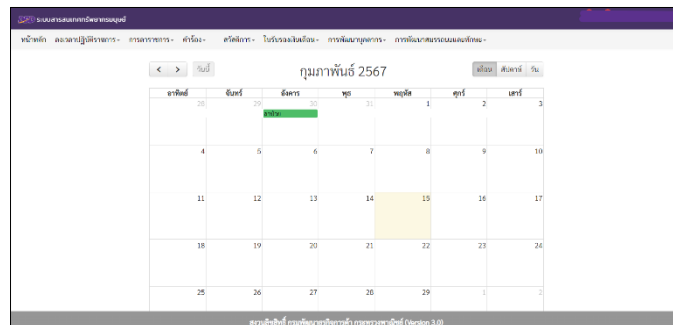
1. ผลการพัฒนาระบบ

ผลการออกแบบและพัฒนาระบบเว็บแอปพลิเคชันระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สรุปได้ดังนี้ ระบบสามารถจัดการข้อมูลการลา การลงเวลาปฏิบัติงาน การจัดการข้อมูลสรรหา การจัดการข้อมูลการตรวจสอบสุขภาพประจำปี การจัดการข้อมูลสวัสดิการ ข้อมูลการฝึกอบรม และจัดการข้อมูลของผู้ใช้

ภาพที่ 1 ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร สำหรับของเจ้าหน้าที่

จากภาพที่ 1 ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร ประกอบด้วย ระบบจัดการข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่

ภาพที่ 2 ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร สำหรับบุคลากร

จากภาพที่ 2 ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร ประกอบด้วย ระบบจัดการข้อมูลสำหรับบุคลากร

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า แบ่งผู้ใช้งานออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ

1) ผู้ใช้ระบบ โดยผู้ใช้งานนั้นสามารถส่งคำร้องขอและดำเนินการ ตามหน้าที่ของตนเองเช่น ผู้ใช้กลุ่มบริหารสามารถที่จะทำการอนุมัติคำร้อง ของผู้ได้บังคับบัญชาของตนเองได้ และผู้ใช้ทั่วไปสามารถส่งคำร้องขอต่างๆผ่านระบบได้โดย ไม่ต้องผ่านขั้นตอนการทำงานที่ใช้กระดาษและได้ผลลัพธ์ที่รวดเร็วในการดำเนินการ

2) ผู้ดูแลระบบ มีหน้าที่จัดการข้อมูลผู้ใช้ระบบ ข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผลของระบบ เพื่อให้ระบบสามารถดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ควรจะเป็น และยังมีหน้าที่เพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องการทำงานขององค์กรอีกด้วย

2. ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า พบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ นักศึกษาสามารถดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ ปรับปรุง และทดสอบระบบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ผลลัพธ์ที่ได้รับแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ระบบสามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่คาดหวัง นักศึกษาสหกิจศึกษาได้นำความรู้และทักษะที่พัฒนาขึ้นจากการทดลองทำงานมาใช้ในการดูแลระบบอย่างมีประสิทธิภาพ การทดลองทำงานนี้มีประโยชน์ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและการปรับใช้ความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

นักศึกษาสหกิจศึกษาควรใช้ทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และการพัฒนาระบบควรพัฒนาระบบที่ดีต่อผู้ใช้ เช่น ผู้ใช้สามารถใช้ระบบได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องอ่านคู่มือการใช้ก็สามารถใช้งานระบบเองได้

เอกสารอ้างอิง

- ศศิวรรณ ฉ่ำขาวนา และ ณัฐกานต์ พัฒนโพธิ์ (2561) ระบบการจัดการบุคลากรภายในองค์กรกรณีศึกษา บริษัท เอพท์ซอร์สซีย ฟาย (ภาคินพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม). สืบค้นจาก <https://e-research.siam.edu/wp-content/uploads/2019/03/Com-Science-2018-Project-Human-Resource-Management-System-compress.pdf>
- พิชญดา นานาวาน , สุประวีณ์ เรืองสวัชกุล และ พัฒนชัย วรางกูร (2563) ระบบจัดการงานด้านฝ่ายบุคคล กรณีศึกษา บจก.คูโบต้าอุดรธานี (โครงการบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี). สืบค้นจาก https://ms.udru.ac.th/bc/assets/project_uploads/20210408000457.pdf
- ชิตชนก ผู้รุ่งเรือง (2560) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานทำบุญซี ในจังหวัดเชียงใหม่ (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้). สืบค้นจาก http://mdc.library.mju.ac.th/thesis/2561/chitchanok_phoorungreung/fulltext.pdf
- พนิดา บุญธรรม (2559) การจัดการทรัพยากรมนุษย์และความสมดุลชีวิตกับงานที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันในองค์กร : กรณีศึกษา บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี). สืบค้นจาก <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2893/1/RMUTT-154361.pdf>
- Caochen Xue, Yonggang An, Pengfei Huo et al. (2021) Implementing Laravel framework website as brand image in higher-education institution (Bandung, Indonesia)
Open Access proceedings Journal of Physics: Conference series (iop.org)